

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Polonji György*
Cím: *Séta az új Budapesten*
- 1947 június 27-én

Forrás: *Magyar Hírlap*

Bu. (Hely) *1937 jún. 27.* (Idő) (Köt. v. füz.) (Ol)

Osztályozás	
Tárgy	<i>725.091</i>
Hely	
Idő	<i>1937</i>
Személy	

Séta az új Budapesten - 1947 június 27-én

16
Akik a háború előtti évtizedekre visszaemlékeznek, tudhatják, hogy milyen rohamosan nagyobbodott, szépült Budapest. Sajnos, a világháború és az azt követő összeomlás sok kedves tervet tört ketté. Mennyi minden nem valósult meg abból, amit huszonöt-harminc éve már a közeli jövő valóságának tartottak. A háborút követő esztendőök a rekonstrukció évei voltak a főváros életében. A szenvedések ütötte sebek beheglesztése, a nyomor rongyainak, lukainak betapasztása. A harmincas évek elején indult meg csak bizonyos mértékű fejlődés. Ez azonban teljesen rapszódikus volt és azt az aggodalmat keltette Budapest szerelmeseiben, hogy a rendszertelen fejlődés és terjeszkedés következtében majd megint kiütköznek a régi hibák, amelyek annyi jóvátehetlenséget okoztak.

Így történt, hogy a közmunkatanács és a főváros illetékes ügyosztályai a napi gondokon túl ismét évtizedekre előre kezdtek tervezgetni. Egymásután láttak napvilágot a különböző városrendezési tervek, amelyek szabályos irányban akarják levezetni a város terjeszkedési szükségletét. Az utóbbi hó-

napokban szinte alig múlik el hét, hogy valamilyen elvi döntés ne történjen holmi városrendezési problémában. Igyekeztünk ezeket a terveket, amelyek bizonyos látszólagos rendszertelenséggel láttak napvilágot, összefoglalni és megkíséreljük felvázolni, hogy vajjon *milyen is lesz Budapest, mondjuk mához tíz évre, 1947 június 27-én*, ha mindaz megvalósul, amit most annyi lelkesedéssel terveznek. Tegyük egy sétát Budapest uccáin — tíz év múlva.

A Horthy Miklós hídon át a Szent Imre pályaudvarig

Induljunk el a Boráros térről, hiszen az álmok elseje, a Horthy Miklós híd, már 1937 június 27-én is készen áll, ha még nem is adták át a forgalomnak. A kiszélesített Margithídnál is szélesebb Horthy Miklós hídról gyönyörű, új panoráma nyílik a Gellérihegyre, amelyet a pesti ember erről az oldalról eddig nem ismert. A budai hídfőnél áll a világháborúban elesett tengerészek emlékműve. A híd után folytatódik a nagykörút. Hatalmas paloták szegélyezik majd két oldalról a hídtengelyből nyílegyenesen futó körút első szakaszát. Azután egy hatal-

mas körtér következik, ahonnan külső-szerűen ágaznak el az új sugárutak. Egyik a Dunapart felé, ahol egykor majd a Budapesti Nemzetközi Vásár modern pavillonja áll, a másik, távolabbra, az új stadion vagy sportpálya felé, a harmadik nyílegyenesen Kelenföld irányában, hogy azután messze a Lenke tér vonalában a Szent Imre átfutó magaspályaudvar, amely feleslegessé teszi a kelenföldi állomást és a déli pályaudvar Kelenföldig terjedő vonalszakaszát. Ez az átfutó pályaudvar, a budaiak központi pályaudvara, aránylag a város szívében, a Gellért-szállótól alig pár percrenyire.

A körtértől folytatjuk utunkat a nagykörúton. A körtérbe torkollik ugyanis a Vepeléti út, amely a nagykörút folytatása és a Horthy Miklós körtéren át a Szent Imre herceg útjába vezet. 1937-ben a délvasút töltése alatt folytatódott összeszűkülve a Szent Imre herceg út, hogy a keskeny Alkotás uccán át érje el a Krisztina körutát. A Szent Imre pályaudvar 1947-ben azonban már feleslegessé teszi ezt a vonalszakaszt és így a nagykörút egyedüli természetes helyén, magának a töltésnek a vonalában halad. Átmegy a Kissvábhegy alatti alagúton és az egykori délipályaudvar helyén keletkezett hatalmas téren torkollik be a Krisztina körútba. Persze mindenütt modern bérpalotáktól szegélyezve.

A megifjodott Óbudán át a Hungária-hídig

Most egy darabig a Margit körúton haladunk, hogy azután a kiszélesített Zsigmond uccán át elérjük a megifjodott Óbuda főút-erét, az egykori Pacsirtamező és Majláth uccákon át a Szentendrei útba torkolló új sugárutat, amelyen a nyugatról jövő autósok roboghatnak. Itt azután majd minden ház új, hiszen a régi Óbuda egészségtelen síkatorai mind eltűntek, hogy átadják helyüket a legmodernebb építkezés elvei szerint épült levegős sorházrendszernek, amely nem ismeri többé a zárt udvarokat, hanem minden oldalról szabad utat nyit a levegőnek és a napfénynek. Egy pillantást vetünk a villákkal zsúfolt hegyvidékre, valamint a Dunaparton végigfutó autósstrádára, amely mellett a Római fürdőig, a pompás és virágos üdülőtelpig, a Margithídtól kezdve olyan parksáv húzódik végig, mint tíz évvel azelőtt az újlipótvárosi, ma már Szent Istvánnak nevezett park volt.

Az új Nemzeti Színházról a Madách Imre sugárútig

Sietve az új óbudai utat keresztező transzverzális útra kanyarodunk, hogy áthaladjunk a Hungária-hídon, Budapest leghoszszabb és legszélesebb útján, amely alatt már ott robog a gyorsvasút. Áthaladunk az egy-

kori hajógyári sziget fölött, amelyet azóta második Margitszigetté varázsoltak. (Az első, amely fölött a Hungária-híd szintén áthaladt, szebb, mint valaha.) A pesti oldalra érve, hidunk betorkol a Hungária körútba. A tíz év előtti gyárak már rég eltűntek. A park itt is továbbhúzódik a modern házakkal együtt Újpest irányába. Az angyalföldi sikátorok is eltűntek. Minden: rendezett város, levegő és egészség. Nincs sok időnk, ezért a Hungária körúton csak a Váci útig megyünk, ameleyn per cent-vel végigrobog a magasvasút, hogy aztán a Dráva uccánál kiszaladjon a Dunához, hogy ott a Dunapart és a háromszorosára kiszélesített korzó alatt robogjon el.

A Vilmos császár úton a Bazilikáig érünk el. Utódaink igyekeztek jót tenni, amit az elődök elrontottak. A Bazilikát ugyan nem sikerült visszafordítani, de legalább felszabadították az oldalát és a Deák Ferenc térig minden házat lebontottak. Az Erzsébet tér most már a Vilmos császár útig nyúlik, viszont közepén ott áll az új Nemzeti Színház, amelyet 110 éves jubileumára éppen most fognak felavatni. Az Andrássy út szerencsétlen vonalvezetését se sikerült már megváltoztatni, de legalább 1947-re teljesen leborotváltuk a Gróf Tisza István uccának páratlan házsorait, hogy így legalább megközelítőleg az Andrássy út szélességében foytatódjon a Ferenc József térig.

A Károly király úton, a Madách Imre sugárút torkolatában most impozáns tér fogad. Az új budapesti Fórum, a városközpont, az új városháza felhőkarcolójával, a sugárutat megnyitó két felhőkarcolóval. Csak benézünk a sugárúton abba a pezsgő, fiatal városrészbe, amelybe az új sugárút vitte bele a levegőt és tisztította ki évszázadok minden mulasztását. A nagyszabású fórumot a Rákóczi út ugyancsak felhőkarcolókkal szegélyezett impozáns lezárása rekeszti be. Mivel az Erzsébet téren végre felépült az új Nemzeti Színház, a régi telket be lehetett építeni. Most már csak egy ugrás a szédítő forgalmú és végre rendezett Calvin körtér amelyről kisétálunk arra az új rakpartra amely a közraktárak kitelepítésével a Ferenc József és Horthy Miklós hidak között épül ki az utolsó tíz évben. Sétánkat befejeztük elértünk utunk végcéljára.

Ilyen lesz az új Budapest képe tíz év múlva, ha mindez megvalósul, amit má nemcsak terveznek, hanem részben elkezdtek megvalósítani, részben intézményesen elindítottak a megvalósulás útján...

Polonyi György